

01 Executive talk

Team-Based Learning

in health science education

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในโรงเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพในปัจจุบันควรเป็นการเรียนแบบ active learning มากขึ้น เนื่องจากเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า passive learning การสอน active learning สามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ แต่หนึ่งในรูปแบบการเรียนรู้ที่สนุก ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดี และกำลังได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ คือการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีม (Team-based learning หรือ TBL) ในวารสารฉบับนี้ทางทีมงาน SHEE journal จึงนำเสนอวารสารใน theme “Team-based learning” โดยตั้งความหวังไว้ว่าจะส่งเสริมให้อาจารย์ในโรงเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพรู้จักการเรียนรู้รูปแบบนี้มากขึ้น และนำไปใช้สอนนักศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ มากขึ้น ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ดีขึ้น สามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาให้กับผู้ป่วยได้อย่างมั่นใจ

การเรียนรู้ด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีม (Team-based learning) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบ active learning ที่เริ่มต้นโดยการมอบหมายให้นักศึกษาไปศึกษาบทเรียนด้วยตนเองก่อนถึงวันเรียน ในวันเรียนจะมีข้อสอบตรวจเช็คความพร้อมก่อนเรียนรายบุคคล (individual Readiness Assurance Test: iRAT) ซึ่งหลังจากทำเสร็จและส่งกระดาษคำตอบแล้วก็จะให้นักศึกษาทำงานเป็นทีม ช่วยกันหาคำตอบของข้อสอบชุดเดิม (group Readiness Assurance Test: gRAT) ซึ่งเมื่อผ่านกิจกรรมเหล่านี้แล้วอาจารย์จะ

รศ. ดร. นพ.เชิดศักดิ์ ไอรมณีรัตน์

ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

สามารถสอนและอภิปรายเนื้อหาที่ลึกซึ้งต่อได้โดยไม่ต้องเสียเวลาพูดถึงความรู้พื้นฐานที่นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ หลังสอนเสร็จอาจารย์จะแจกโจทย์ฝึกประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา (Application exercise) ให้นักศึกษาทำ แล้วอภิปรายคำตอบร่วมกันแล้วจึงสรุปบทเรียน การเรียนในลำดับขั้นตามนี้สามารถทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาที่ซับซ้อนได้ดี ในคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลเองก็เริ่มมีการนำ TBL มาใช้ในการสอนนักศึกษาแพทย์ในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 โดยเริ่มที่ภาควิชาศัลยศาสตร์ และมีการขยายผลไปยังภาควิชาอื่นและรายวิชาอื่นบ้าง แต่จนถึงปัจจุบันก็ยังพบว่ามีการใช้กันในโรงเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพในประเทศไทยไม่มากเท่าที่ควร และการสอน TBL ในบางบริบทก็ยังไม่ทำได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ TBL ในโรงเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทางทีมงาน SHEE journal จึงได้นำเสนอประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเรียน TBL โดยเริ่มตั้งแต่การปูพื้นฐานว่า TBL มีประโยชน์อย่างไร หลังจากนั้นจะมีการกล่าวถึงกระบวนการสร้างทีมให้กับนักศึกษา ทักษะการสอนที่สำคัญในการเรียน TBL นี้คือการ facilitation ซึ่งก็จะมีการกล่าวถึงแนวทางการทำ facilitation ในห้องเรียน TBL ด้วยกระบวนการอีกสามกระบวนการที่สำคัญมากได้แก่ การสร้างโจทย์ปัญหา การประเมินผลการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ ซึ่งทางทีมงาน SHEE journal ก็ได้รวบรวมสาระสำคัญในประเด็นเหล่านี้มานำเสนอในวารสารฉบับนี้ด้วย

นอกจากเนื้อหาเกี่ยวกับ TBL ในวารสารฉบับนี้ยังมี column ประจำที่น่าสนใจอีกหลายเรื่อง ได้แก่ Students' voice ในฉบับนี้ เป็นการสำรวจความเห็นของนักศึกษาต่อประสบการณ์เรียนรู้แบบ TBL ส่วน column เชิด ชู ทางทีมงานได้มีโอกาสสัมภาษณ์ รศ. พญ.พรพรรณ กุมาณะชัย ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลครูแพทย์ดีเด่น ประจำปี การศึกษา 2565 จากภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ซึ่งอาจารย์มีแนวคิดที่น่าสนใจในการทำหน้าที่ครูแพทย์ โดยครูแพทย์ทุกท่านน่าจะได้อ่านครับ สำหรับบทความ Education movement ผมก็นำเสนอแนวปฏิบัติสู่ประการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบ TBL ให้มีประสิทธิภาพในบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพประเทศไทย

สำหรับ SHEE sharing ในฉบับนี้ ทางทีมแพทย์ใช้ทุนของศูนย์ SHEE ได้คัดเลือกบทความ Team-based learning: Each phase matters: An empirical study to explore the importance of each phase of TBL มานำเสนอ ซึ่งน่าจะช่วยให้อาจารย์ผู้อยากจะเริ่มต้นสอนแบบ TBL ได้ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมแต่ละขั้นตอนใน TBL ส่วน column SHEE research ดร.เกียรติยศ กุลเดชชัยชาญ ได้มาเล่าแนวทางในการเก็บข้อมูลจากการสังเกตในงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการทำวิจัย การเรียนการสอนในห้องเรียน และที่ขาดไม่ได้เลยในวารสารทุกฉบับคือ Click&Go with technology ซึ่งในวารสารฉบับนี้ ผศ. ดร.วรวรรณ วาณิชยเจริญชัย ได้นำเสนอเรื่องการใช้ Google Form ในการทำสร้างแบบทดสอบ รวมถึงการสอบ iRAT และ gRAT ด้วย

ทางทีมงานหวังว่าเนื้อหาที่น่าสนใจในวารสาร SHEE journal ฉบับนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรม TBL ให้กับอาจารย์ได้ดีพอควร ทำให้มีการเพิ่มขึ้นของการสอนรูปแบบนี้ และสำหรับอาจารย์ที่ทำ TBL อยู่แล้วก็สามารถทำให้มีประสิทธิภาพได้มากขึ้น มีการใช้ tool ต่าง ๆ มาช่วยให้การสอน TBL น่าสนใจมากขึ้น รวมถึงอาจนำไปสู่การทำวิจัยการจัดการเรียนการสอนด้วย TBL ได้อีกด้วย และเช่นเคยครับ หากผู้อ่านท่านใดที่ลองทำ TBL แล้วพบปัญหาอยากขอคำปรึกษา สามารถติดต่อเข้ารับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญของศูนย์ SHEE ผ่านทางกระบวนการ SHEE consult หรือสามารถเรียนในหลักสูตร Team-based learning ที่ศูนย์ SHEE จัดก็ได้เช่นกันครับ

